

SATYRA XIII.

*Calpurnius plus nimis dolentem propter decum H.S. ab eo apud quem
deperuerat, sibi negata, consolatus, ostendit non sine divini
numinis providentia omnia fieri, quae eadem sceleratos sem-
per puniat mala conscientiae eructatae, et carnificeina.*

Exempli quodcumque malo committitur, ipsi
Displieet auctor: prima haec est ultio, quod ¹⁰
Judicis, nemus vocens absolvitur, improba quoaviso
Gratia ¹ fallacis praeatoris vicerit ² urnam.
Quid sentire putas omnes, Calvine, * recenti
De ³ scelere, et fidei violatae crimini? sed nec
Tam tenuis census tibi contigit, ut mediocris
Jaceret te mergat onus: nec rara videmus,
Quae pateris: casus multis hic cognitus, ac jam
(*) Tritus, et ⁴ medio Fortunae ducus acervo.
Ponamus nimios gemitus: ⁵ (*) flagrantior aequo
Non debet dolor esse ⁶ viri, nec vulnera major.
Tu quamvis levium minimam, exiguamque malorum
Particulum via ferre potes, ⁷ spumantibus ardens
Visceribus, ⁸ sacrum tibi quod non reddit amicus
Depositum: ⁹ stupet haec, ¹⁰ qui jam post terga reliquit
Sexaginta annos Fontejo consule natus?
An nihil in melius tot rerum profici us?

¹ Facinore, cuius malum ex-
cepcionem nocet, atque alios pec-
care docet. ² Immo vindice.
³ Corrupti, et iniqui iudicis. ⁴
In quam suffragia concubebantur.
⁵ Retentii, id
est, depositi, abnegati, ac non
redditi, legendum autem iam
Rutgerus lib. 2. var. lect. c. 17.
⁶ Ejus, qui viri non re id est depo-

situm. ⁷ Non è summis fortu-
nae incommodis. ⁸ Id est, ior-
atis, preparati, ⁹ fratus, et in-
dignatus animo. ¹⁰ Quod se sa-
cramento jurisjardii obstrinxit
redditorum. ¹¹ An tu haec,
(quae vulgo tamen flant) scelo-
re ad stuporem miraris? ¹² Enallae-
ge personae. ¹³ Jam sexagesi-
mum.

(*) deus domus, m. y frequenter.

(**) El sentimiento no ha de exceder los terminos de lo justo.

SATYRA XIII.

165

¹¹ Magna quidem sacris qua dat praeceps a libellis
Victrix Fortune a Sapientia. Dicimus autem

¹² Hos quoque felices, qui ferre incommoda vita, ²⁰
¹³ Nec jactare jugum vita b di dicere magistris.

Quae tam festa dies, ¹⁴ ut casset prodere furem,
Perfidiam, fraudes, atque omni ex criminis lucrum

Quaesitum, et partos ¹⁵ gladio, vel ¹⁶ pyxide nummos?
Rari quippe boni, numero vii sunt totidem, quot

¹⁷ Thebarum portae, vel ¹⁸ divitis ¹⁹ ostia Nili.

Nona actas agitur, pejorative saccula ²¹ ferri
Temporibus, ²² quorum sceleri non inventit ipsa

Nomen, et a nullo posuit natura ²³ metallo. ³⁰
Nos hominum, divumque fidem clamore ciemus,

Quanto ²⁴ Fessidium laudat vocalis agentem
²⁵ Sporeula. Dic, senior ²⁶ bulla dignissime, nescis

²⁷ Quas habeat Venates aliena pecunia, nescis
Quem tua simplicitas risum vulgo moveat, cum

²⁸ Exigis a quoque ne pejeret, et putet ullis
Esse aliquod numen templis, aeraque ²⁹ rubenti?

Quondam hoc ³⁰ indigenae vivebant ³¹ more, priusquam
Sumerit agrestem positio ³² diadematē falcem

³³ Saturnus fugiens: tunc cum virginula junio, ⁴⁰
Et privatus adhuc ³⁴ Idaeis Jupiter antris:

¹² a Philosophia moralis do-
cet nonnullos contempnere fortu-
nam... ¹³ ... b Alios docet ex-
periencia, et vita usus. ¹⁴ Non
reluctari negotiis. ¹⁵ Quae
non prodat, et deprehendat. ¹⁶

Latrocinio. ¹⁷ Veneno in py-
xide. ¹⁸ In Boecia, quae sep-
tem habuit portas: vide Sat. 15.
vers. 6. ¹⁹ Inundatione Aegypti-
cum fertilem facientes. ²⁰ Quae

septem. ²¹ Pejora ferrea actate. ²²

Cæteris n. seratibus Graeci
a septem metallis, et electro ex-
auo, et argento mixta fictitia
indidere nomina. ²³ Causidi-

cum patronum suum. ²⁴ Clien-
tes vocales sporeula conducti-

²⁵ Puerorum insigni, id est, ♂
senex puerilis. ²⁶ Quidam dulcis
sit fraudata pecunia, et ut ait

ille, furtivus panis. ²⁷ Nunc
dierum. ²⁸ Sanguine, aut igni.

²⁹ Aborigines, antiquissimi po-
pulli Italie, in eodem loco na-
ti, quasi (*) aut ³⁰ greci. ³⁰ Sim-
pliciter. ³¹ Corona regali. ³²

A filio Jove Creta expulsa. ³³
Quo Rhea mater illum Nympha
alendum misera, ne a patre (*)

³⁴ xaidropoulis voraretur, inde
ex pacto cum Titane fratre.

(*) Lat. Indigenæ, ex aëre, ipso, et æter, terra.

(**) Lat. Filiorum voratore, ex aëre, puer, et pueris, co-
mestor, quod a τρόπῳ, voro, unde forsitan originem duxit his-
panum tragò.

Nulla super nubes convivia coecicolarum,
Nec puer ¹¹ Iliacus, formosa nec ¹² Herculis uxor
Ad cyathos, et jam ¹³ siccato nectare tergus
Brachia Vulcanus Liparae nigra taberna. 45
Prandebat ¹⁴ sibi quisque Deus, nec turba Deorum
Talis, ut est hodie, contentaque sidera paucis
Numinibus miserum urgebant ¹⁵ Atlanta minori
Pondere: nondum ¹⁶ aliquis sortitus triste profundi
Imperium, aut ¹⁷ Sicula torvus cum ¹⁸ conjuge Pluto. 50
Nec ¹⁹ rora, nec furiae, nec ²⁰ saxum, aut ²¹ vulturis
atri
Poena; sed infernis hilares sine regibus umbrae.
Improbitas illo fuit admirabilis aevum.
Credebant hoc grande nefis, et morte piandum,
Si juvenis vetulo non assurixerat, et si 55
Barbato cuiuscumque puer: licet ipse videret
Plura domi * fraga, et ²² in joris glandis acervos,
Tam venerabile erat ²³ praecedere quatuor annis,
²⁴ Primaque par adeo sacrae lanugo senectae.
Nunc si depositum non inficietur amicus, 60
Si reddit veteranum cum tota ²⁵ aerugine ²⁶ follem,
²⁷ Prodigiosa fides, et ²⁸ Thuscis digna libellis,
Quaque coronata lustrari debeat ²⁹ agna.

³⁴ Ganymedes, Sat. v. vers. 56. ³⁵ Hebe, Jovis, et Iunonis filia.
³⁶ A necare, et convivis deorum ad officinam reversus. ³⁷ Privatum, ³⁸ Regem Mauritaniae, qui in monte versus cotulum sustinere singitur. ³⁹ Neptunus, cui forte oblitus imperium mari. ⁴⁰ Rapti è Sicilia.
⁴¹ Proserpina Cerceris filia. ⁴² Quia Ixion voltur. ⁴³ Sisyphus.
⁴⁴ Qui iecut Tyti, seu Promethei deppassit. ⁴⁵ Hanc lectio-
nem astruunt, qui haec ad aurca illa saecula referunt, in quibus sponte sua natae fruges, et glan-
des pro divinitate erant. ⁴⁶ Sylvae na-
tives opes, et opaca dederant an-

tra nativas dimos. Sen. Hippol.
Nec tamen inepta est lectio *la-
re*: credi n. respessisse Poetam
ad versum Ilium Ovid. ⁵¹ Metam.
qui nos possederat alter Laius,
aut totidem vollebat farris acer-
vos. ⁴⁵ Prismorum censum. ⁴⁶
Quatuor annorum aetate supera-
re alterum. ⁴⁷ Lanugine pri-
ma par sacra senectae. ⁴⁸ Pe-
cum aeruginosa, ut quae jam
deposita fuerit. ⁴⁹ Crumenam,
saccatum. ⁵⁰ Prodigii instar.
⁵¹ Inscrivenda Tuscorum aruspici-
um libri, vel expienda tanquam
monstrum ex disciplina Etrusca.
⁵² In placulum.

Egregium, sanctumque virum si cerno, ⁵³ bimembri
Hoc monstrum puer, et ⁵⁴ miranti jam sub aratro 65
Piscibus inventis, et ⁵⁵ foetae comparo mulae,
Solicitus tanquam ⁵⁶ lapides effuderit imber,
Exameneque ⁵⁷ apium longa considereris ⁵⁸ uva
Culmine delubri, tanquam in mare fluxerit amnis
Gurgitibus ⁵⁹ miris, et lacuis vortice torrens: 70
Intercepta decem quereris sestertia fraude
Sacrilega: quid si bis centum perdidit alter
Hoc ⁶⁰ arcana modo? majorem tertius illa
Summan, quam patulæ vix ceperat angulus arcae?
Tum facile, et pronum est, superos contempnere testes, 75
Si mortalis idem nemo sciat: aspic quanta
Voce neget, quae sit fieri constantia vultus.
Per Solis radios, ⁶¹ Tarpejaque fulmina jurat,
Et Martis ⁶² frameam, et ⁶³ Cirrhaei spicula vatis,
Per ⁶⁴ calamos venatrixis pharetramque puellæ, 80
Perque tuum, pater Aegaci Neptune, tridentem:
Addit et Herculeos arcus, hastamque Minervæ,
Quidquid habent telorum armamentaria coeli.
Si vero et pater est, comedam, inquit, flebile nati
Sinciput elixi, ⁶⁵ Pharioque madentis accito. 85
Sunt qui in fortunæ jam casibus omnia ponunt,
Et nullo credunt mundum rectore moveri,
Natura volente vices et ⁶⁶ lucis, et anni,

⁵³ Biformi, et prodigioso par-
tus. ⁵⁴ Alii habent *mirendam*. Et
⁵⁵ Mulæ a. non concipiunt, et
ipsæ specie differentes. ⁵⁶ Ac-
si lapidibus pluisset, quod in
prodigiis sapienter refert Livios.
⁵⁷ In formam uvae, vel racemi.
⁵⁸ In lacteis. ⁵⁹ Atris, saquineis,
Capitolini. ⁶⁰ Lauream, (⁶¹)
douzequinque. Tacit. de German. et
A. Gell. io. 15. ⁶² Apollinis,
qui in Cirrha colitur. ⁶³ Dia-
ne sagittas. ⁶⁴ Aegypti: ace-
tum vero Aegyptium optimum
esse, ut et Cnidium, Chrysip-
pus affirmat, referente Athenaeo
lib. 2. c. 26. Pharus autem insu-
la Aegypti. ⁶⁵ Dici, anni, tem-
porum, motuum.

(⁶⁶) Alludit ad illud Virgilii Aeneid. lib. 7. v. 67. *Hujus Lauri
spes sumnum densae (mirabile dictu).... Obsecrare apicem, et, pe-
ribus per mutus nevir, Examens subitum ramo frondente pependit.*

(⁶⁷) *La.* = Gladium.

Atque ideo Intrepidi quaeunque ⁶¹ altaria tangunt.
Est aliis metuens, ne crimen poena sequatur. ⁹⁰
Hic putat esse Deos, et pejerat, atque ita ⁶² secum,
Decernat, quodcumque volet de corpore nostro
Isis, et ⁶³ irato feriat mea lumina sisto:
Dummodo vel coecus teneam, quos abnego, num-
mos.
Et phthisis, et vomicae putres, et dimidium crus ⁹⁵
Sunt tanti? ⁶⁴ pauper locupletem optare podagram
Nec dubitet ⁶⁵ Ladas, si non eget ⁶⁶ Anticyra, nec
⁶⁷ Archigene: ⁶⁸ quid tam velocis gloria plantat
Præstat, et eruriens ⁶⁹ Pisæae ramus olivæ?
⁷⁰ Ut sit magna tamen certe; lenta ira Deorum est. ¹⁰⁰
Si curant igitur cunctos punire nocentes,
Quando ad me venient? sed et exorable numen
Fortasse experiar; solet ⁷¹ his ignoscere: multi
Committunt eadem diverso criminis fato.
Ille e diuīcē p̄tēm̄ sceleris tulit; hic diadema. ¹⁰⁵
⁷² Sic animū diræ trepidum formidine culpæ
Confirmant. Tunc te ⁷³ sacra ad delubra vocantem
Præcedit, trahere ⁷⁴ imo ultro, ac vexare paratus.
Nam cum magna ⁷⁵ malæ superest audacia cause,
Creditur à multis fiducia: ⁷⁶ minum agit ille, ¹¹⁰
Urbani qualem fugitivus scurra Catulli.

⁶³ Aras tangentes veteres con-
cepis verbis jurabant. ⁶⁴ Co-
igitat, dicit. ⁶⁵ Pers. Satyr. ⁶⁶
vers. 186. Hypnallage, ipsa irata.
⁶⁷ Cursu velox, et expeditus,
sed pauper, de quo Pausan. in
Corinth. Solin. cip. 6. Catullus
ad Camerinum. Epigr. Graec. 4.
l. cap. 2. ⁶⁸ Nisi incensus sit
vel modo tolerabilis sit podagra,
quæ celebore nigro non sit cu-
randa. Pers. 4. 16. ⁶⁹ Medico.
⁷⁰ Quo n. mihi in Olympiis
palma, si interea famelicus pe-
ream? ⁷¹ Olympiæ. Plaia n.

civitas in Elide, iuxta quam Jo-
vis Olympi templum, et certa-
mina quinto quoque anno inuen-
te celebrabantur: vide quae ad
Sonæae Herc. Fui v. 810. ⁷²
Perjurus haec secum. ⁷³ Qui
busdam. ⁷⁴ Haec Poëta. ⁷⁵ Ex-
igentem, ab eo iuruprandum de
deposito. ⁷⁶ Te, quasi cunctan-
tem. ⁷⁷ Tanquam bona es-
sæ, et innocentia. ⁷⁸ Ille te ca-
lumniantur, non secus ac domi-
num servus ille nequam, quem
repræsentat minus in fabula mi-
mographi Catulli.

Tu miser exclamas, ut ⁷⁹ Stentora vincere possis,
Vel potius quantum ⁸⁰ Gradius Homericus, audis
Jupiter, haec ⁸¹ nec labra moves, cum mittere vocem
Debueras vel marmoreus, vel aheneus: aut cur ¹¹⁵
In ⁸² carbone tuo ⁸³ charta pia thura soluta
Ponimus, et sectum vituli jecur, ⁸⁴ albaque porci
Omenta? ut video, nullum disserim habendum est
Effigies inter vestras, statuamque ⁸⁵ Batulli.
Accipe que contra valeat solatia ferre, ¹²⁰
Et qui nec Cynicus, nec Stoica dogmata legit
⁸⁶ A Cynicis tunica distanti, ⁸⁷ non Epicurum
Suspici exigu laetum planitaribus horti.
⁸⁸ Curentur dubii medicis majoribus aegri,
⁸⁹ Tu venam vel ⁹⁰ discipulo committe Philippi. ¹²⁵
Si nullum in terris ⁹¹ tam detestabile factum
Ostendis, taceo, nec pugnis caedere pectus.
Te veto, nec ⁹² plana faciem contundere palma:
Quandoquidem accepto ⁹³ claudenda est janua damno,

⁷⁸ (g) οἱ τίσον ἀνθερόν placi utebarūt: Doctrina erat
τέλος ἔπαι πεντάκισι. Homer.
Iliad. 5. ⁷⁹ Mars apud Homer.
(f) lib. 5, qui à Diomedè vulnus
exclamavit quantum X milia
virorum. ⁸⁰ Nec indignatus
buccas inflas. ⁸¹ Thibribulo. ⁸²
Qua thura erant involuta. Jan.
Rutgersius 5, lib. var. lect. 5. c.
intelligit de ea charta, in qua
vota obsignata fuerant iam solida.
⁸³ Pinguia, vel albi porci.
Hyphal. ⁸⁴ Chicharoedi, cui sta-
tuam Sami in templo Junonis
erexit Polycrates tyranus. ⁸⁵
Cynici duplice pallio, Stoici sim-

plici utebarūt: Doctrina erat
eadem. ⁸⁶ Non admiratur Epi-
curum, qui in voluptate, et
tranquillitate summum bonum
ponit. ⁸⁷ Gravibus afficti se-
ruminis gravem poscent philosophi-
plum, qui consolentur, et curent.
⁸⁸ Tu, cuius dannum levius est,
non ita grave consolatore opus
habes. ⁸⁹ Mētr. radiori. ⁹⁰
Quam ejus, nisi te rufellit. ⁹¹
Plangere, et lamentari. ⁹² Qua-
claudi solet, ut et fenestras, in
signum luctus, ⁹³ quandoquidem
lubet addere dolorem dam-
no: vide Adagia Erasmi.

(g) Lat. Qui tantum clamabat, quantum ali quinquaginta. Eu-
denem Stentorem ibidem Homerus χακκιαύνον ἀρεαν vocem
habent.

(h) Homer. verba sunt: οἱ ἵψηχοι χάλκου Αἴγα,
Οὐσαν τὸν ἴωνάκουιν ιώνα, οἱ δικέχαιοι Αἴριπε, οἱ πεντάκισι.
Lat. Aereus autem Mars vociferabatur, quantum novies mille, aut
decies mille viri in bello.

Et ¹⁷⁰ majore domus gemitu , majore tumultu
Planguntur nummi , quam furua : nemo dolorem
Fingit ²³ in hoc cau , vestem ²⁴ didicere summam
Contentus , ²⁵ vexare oculos humore coacto:
Ploratur lacrymis amissa pecunia veris.
Sed si cuncta vides simili forta plena querelae, ²³⁵
²⁶ Si decies lectis diversa in parte xabellis
²⁷ Vana supervacui dicunt ²⁸ chirographa ligni ,
Arguit ipsorum quos littera , ²⁹ gemmaque princeps
Sardonyches , loculis quae custoditurn eburnis:
Te nunc delicias ¹ extra communia censes ³⁴⁰
Ponendum , quia tu ² gallinae filius albae,
Nos ³ viles pulli nati infelicitibus ovis.
Rem pateris modicam , et mediocri bile ferendam ,
Si flectas oculos majora ad crimina: confer
Conductum latronem , ³ incendia sulphure copta, ³⁴⁵
Atque dolo , primos cum janua colligit ignes:
Confer et ⁴ hos , veteris qui tollunt grandia templi
Pocula ⁵ adorandae rubiginis , et populorum
⁶ Dona , vel antiquo positas à rege coronas.
Hacc ibi si non sunt , minor extat sacrilegas , qui ¹⁵⁰
Radat ⁷ inaurati femur Herculis , et faciem ipsam
Neptuni , qui bracteolam de Castore ducant.
An dubitet solitus totum conflare ⁸ Tonantem?
Confer et ⁹ artifices , mercatoresque veneni ;

²³ In ammissione honorum , ⁹⁴
Dilacerare . ⁹⁵ Lachrymis misere-
re terendo oculos vix vi expressis .
⁹⁶ Cum obligatoria instru-
menta in tabulis ceratis scripti
saepius coram testibus fuerint
lecta . ⁹⁷ Debitorum dicunt esse
adulterina , quae tamen vera es-
se arguit scriptura , et signa .
⁹⁸ Propria manu scripta ligna ,
id est , tabellas & signo certata ,
in quibus scribentur veteres . ⁹⁹
Sigillum in Sardonyche gemma
preciosa . ¹ Extra communem
sortem , non vulgarem . ² Tibi
videtur supra alios feliciter ua-
tus : vel quia felicia omnia di-
cuntur alba : vel respicit ad galli-
nam , quam rapiam aquila in gre-
cum Livelias demisit : vide Suet.
Galbam i. cap. et Plin. lib. 17.
cap. ultimo . ⁴ Sicarium ad occi-
dendum conductum . ⁵ Inter-
diarios . ⁶ Sacrilegos . ⁷ Reli-
giosae vetustatis . ⁸ Arde-
maria , donaria , dilig consecra-
tio . ⁹ Pocula , et coronae . ¹⁰ E-
status auratis : vide Sueton. Ca-
lig. 32. ¹¹ Jovis statuam . ¹²
Venericos .

Et

Et ¹¹ deducendum corio bovis in mare , cum quo ¹⁵⁵
Clauditur adversis ¹² innoxia simia fatis ,
Haec quota pars scelerum , quae custos ¹³ Gallicus ur-
bis
(*) Usque à Lucifero , donec lux occidat , audit?
Humani generis mores tibi nosse volenti
Sufficit ¹⁴ una domus : paucos consume dies , et ¹⁶⁰
Dicere te miserum , posquam illinc veneris , ¹⁷ aude.
Quis ¹⁸ tumidum guttur miratur in Alpibus ? aut quis
In ¹⁹ Meroe crasso majorem infante mamillam ?
Coerula quis stupuit Germani lumina , flavam
Caesariem madido ²⁰ torquentem cornua cirro? ¹⁶⁵
Nempe quod ²¹ haec illis natura est omnibus una.
Ad ²² subitas Thracum volucres , ²³ nubemque sonoram
²⁴ Pygmæus parvis currit bellator in armis:
Mox impar hosti , raptusque per aera curvis
Unguis à saeva fertur grue : si videas hoc ¹⁷⁰
Genibus in nostris , risu quatiere : sed illic ,
Quanquam eadem assidue spectent prælia , ridet
Nemo , ubi tota cohors pede non est altior uno.
²⁵ Nullane perjurii capitisi , fraudisque nefandas
Poena erit : ²⁶ abruptum crede hunc graviore catena ¹⁷⁵
Protinus , et nostro (quid plus velit ira?) necari
Arbitrio : ²⁷ manet illa tameu jactura , nec unquam

¹³ Parricidam culco deducen-
dum. Sat. 8. v. 214. ¹⁴ In so-
ciis poemam destinata , cum i-
psa non occiderit parentem . ¹⁵
Gallus Rutilius sub Domitiano
praefectus urb. ¹⁶ Illius Ruti-
lii . ¹⁷ Si potes . ¹⁸ Quis ea ,
quae vulgo accidunt , et quæ
quotidianæ , atque à loci quasi
natura sunt , miranda putet? Ro-
ma videre omnes sceleris pro-
fligatos non magis mirum est ,
quam in Alpibus omnes stru-
mos (à vicino aquæ , quam ibi
Plin. cap. 37. l. 11.) quam
mammosas in Meroe Aegypti
civitate mulieres , quam Pyg-
maeos omnes esse breves , bolla-
gribus inferre , etc. Plin. lib. 7.
cap. 2. Sollus. cap. 15. ¹⁹ Sat. 6.
vers. 527. ²⁰ Cincinnos in for-
man cornuum obliquantem. Ta-
cit. de Germanis . ²¹ Ut haec
illis à natura , et more : ita no-
bi Romanis sceleris . ²² Grues
à Strymone fluvio Thraciae ex
improviso advenas . ²³ Cun
clangore instar nubis gregatim
volantes grues . ²⁴ Sat. 6. 505.
²⁵ Object. ²⁶ Resp. Ad suppli-
cium . ²⁷ Object. è persona Cal-
vini .

(*) Desde el amanecer , hasta el obscurecer .

De-

Depositum tibi sospes erit: ¹⁴ sed corpore trunc
Invidiosi dabit minimus solatis sanguis.
At vindicta bonorum vita jucundius ipsa. 180
¹⁵ Nempe hoc indocti, quorum praecordia nullis
Interdum, aut levibus videas flagrantia causis;
Quantulacunque adeo est occasio, sufficit irae.
¹⁶ Chrysippus non dicit idem, nec ¹⁷ mite Thaleris
Ingenium, dulcique ¹⁸ senex vicinus Hymetto,
Qui partem acceptae saeva inter vincula cicutae
¹⁹ Accusatori nollet dare: plurima felix
Paulatim vitia, atque errores exuit omnes
Prima docens rectum ²⁰ sapientia: quippe minut*i*
Semper, et infirmi est animi, exiguum voluntas 190
Utio: continuo * sic collige, quod vindicta
Nemo magis gaudet quam foemina. Cur tamen hoc tu
Evasisse putas, quos diri conscient facti
Mens habet attonitos, et ²¹ surdo verbete cedat,
Oculatum quatientem animo tortore flagellum? 195
Poena autem vehemens, ac multo savior illis,
Quas et ²² Caeditus gravis invenit, aut ²³ Rhadamanthus,
Nocte, dieque suum gestare in pectora ²⁴ testem.

23 Quod si membri jactura,
vel sanguine fuso ipsum poculas
uisse vidissent, sat haberem-
us. 24 Resp. Poëta, inductos qui-
dem, et stutios imbecilles ira-
cesser, ac vindictae cupidios; do-
ctos, et sapientes non ita. 30
Philosophus Stoicorum acquisi-
tus. 31 Ipse Thales, unus e
septem sapientibus Graeciarum. 32
Socrates, qui sub falso crimine,
quasi de Dñis male sentire, ca-
pitum damnum dataan a ministro
publico cicutam impellere hau-
stis. 33 Ansto, Meliso, Poëta,
vel Lyconi orator, 34 Philoso-
phus moralis. * Sic argue, con-
clude. Foeminae maxime gaud-
ent vindicta; sed foeminae
sunt infirmi animi: Ergo etc. (*)
Ωνδα ή πυργού φύγει τοι ο κα-
τα, οικό τάσσει, ιτι καθ' ικα-
γερ των ηπειρων οι απάλι, οι κα-
ρητα, οι καρπίσσα, οι κα-
ρυφούς. 35 Philo Judeas, de
sacrificio Abelis. 35 Tacito, non
audio. 36 Jules sub Vitellio
severis. 37 Unus e iudicibus
apud inferos, Jovis ex Europa
filius. 38 Conscientiam carnili-
cem.

(*) *Lat.* *Foeminae partus animae est malum, et passio, quibus secundum unumquodque studiorum nostrorum effoeminatur; viri autem est aequanimitas, et virtus, quibus erigimur, et confirmamur.*

Spar-

Spartano cuidam respondit Pythia vates,
Haud impunstum quondam fore, quod dubitarer 200
Depositum retinere, et fraudem * jure tueri
* Jurando : quarebat enim quae numinis esset
Mens, et an hoc illi facinus suaderet Apollo.
* Reddidi ergo metu, non moribus, et tamen omnem
* Vocem adtyi dignam templo, veramque probavit,
Extinctus tota pariter cum prole, domoque, 206
Et quamvis longa deductis gente propinquis.
Has patitur penas peccandi sola voluntas.
Nam scelus intra te tacitum qui cogitat ultum,
*Facti crimen habet, * cedo, si constata peregit?* 210
Perpetua anxietas, nec mensa tempore cessat,
Faucibus ut morbo siccis, interque molares
Difficili crescente cibo : sed vina misellus
Expuit, * Albani veteris pretiosa senectus
Displiceret, * ostendas melius, densissima ruga 215
Cogitur in frontem, velut acri ducta Falerno.
Nocte brevem si forte indulxit cura soporem,
Et toto versata toro jam membra quiescant,
Continuo * templum, et violati numinis aras,
Et, quod praecepsit mentem sudoribus urget, 220
Te videt in somnis: tua sacra, et * major imago
Humana turbat pavidum, cogitque * fateri.
Hi sunt qui trepidant, et * ad omnia fulgura pallent,
Cum tonat, examines primo quoque murmure coeli,
Non * quasi fortuitu, nec * ventorum rabi, sed 225

39. Glauco: vide hanc historiam
apud Herodotum, l. 1. c. 7. *Tra-
dict. Jurisperitorum.* 40. Filii
qui deposuerunt, et 41. Vatis ex-
adsto, id est, loco templi inti-
mo, inaccesso, ab (*) e., et 42.
responsum expertus est verum
ipse cum universa sua familia
postea post extinxerat. 42. Quod
si voluntas puniatur, quanto mag-
is qui veile in actuon produxe-
rit? 43. Vestuum, et pretio-
sum Alabrum vestim. 44. Si of-
fers inclusa etiam datur, et
et opima non illi sera acci-
staque ingratia, neque mente ar-
gra, palata sapiunt, sur stomacho arrendit. 45. Tempium in
quo petratur uget illam in son-
is. 46. Major effigie humana,
et augustior, quales scilicet ap-
parere umbrae. 47. Scholastum.
48. Ut Caligula. 49. Ex Epicuri
opinione. 50. Ex vulgari opinioni

(*) *et non*, vel *sinc*; *duo*, quasi locus *sinc* *duobus*.

Irā-

Iratu cadat in terras , et vindicet ignis.
 Illa nihil nocuit , cura graviore timetur
 Proxima tempestas , velut hoc dilata sereno.
 Praeterea ¹² lateris ¹³ vigili cum febre dolorem
 Si coepere pati , missum ad sua corpora morbum ²¹⁰
 Infesto credunt à numine , saxa Deorum
 Haec , et tela putant : ¹⁴ pecudem spondere sacello
 Balantem , et laribus ¹⁵ cristam promittere galli
 Non audent : quid enim sperare nocentibus aegris
 Concessimus ¹⁶ vel quae non dignior hostia vita? ²¹⁵
 Mobilis , et varia est ferme natura malorum,
¹⁷ Cum seclus admittunt , superest constans : quid fas,
 Atque nefas , tandem incipiunt sentire peractis
 Criminibus : tamen ad mores natura recurrit
 Damnatos , fixa , et mutari nescia. Nam quis ²⁴⁰
 Peccandi finem posuit sibi ? quando recipit
 Ejectum semel atrita de fratre ruborem?
 Quisquam hominum est , quem tu contentum videris
 uno

Flagitio ¹⁸ dabit in laqueum vestigia noster
 Perfidus , et nigri patuerit carcoris ¹⁹ uncum, ²⁴⁵
 Aut ²⁰ maris Aegaei rupem , scopolosque frequentes
 Exulibus ²¹ magnis : poena gaudebis amara
 Nominis invisi : tandemque facere laetus.
 Nec surdum , nec ²² Tiresiam quenquam esse Deorum.

Quod si viderit primam tem- men possunt ipsi ad vitia prou-
 pestarem nihil illi nocuisse. ²³ Dulcedine iam , et consuetudine
 Pleuritida. ²⁴ Cujus calor som- praepestita , atque abjecto pudico-
 num admit. ²⁵ Pro sanitate re- ne in vicis conformati. Nullum
 recuperanda vorere ovem , vel
 agnum. ²⁶ Gallum , quem et Aes- autem viuum desinit ubi incertum.
 culapio solvit qui convanuit. ²⁷ Seneca. ²⁸ Alio de criminis di-
 bit brevi in catenis pedes suos,
 qui te perfice descepit. ²⁹ Marti-
 o. ³⁰ Io exibit aliquam insu-
 lam in mari Aegaeo , hoc ex
 Archipelago. ³¹ Nobilissimi.
 Nec coecum , ut fuit Tiresias.
 Metamorph. Ovid. ³²

(*) Dolor lateris es ei que nosotros decimos dolor de costado.

SATYRA XIV.

Parentes reprehendit , qui , minus pio , ac casto coram liberis
 viventes , malis exemplis , et prava institutione illis auctores
 sunt aleae , galae , crudelitatis , libidinis , luxus in quidcib[us]
 extruendis , superstitionis , et pertinentiarum avaritiae.

Purim sunt , Fuscine , et fama digna sinistra,
¹ * Et nitidis maculam , ac rugam agentia rebus ,
 Quae monstrant ipsi pueris , traduntque parentes.
 Si damnosa senem juvat alca , ludit et haeres
² Bullatus , parvoque eadem movet arma frictillo.
 Nec de se melius cuiquam sperare propinquuo
 Concedit juvenis , qui radere tubera terreae ,
 Boletum condire , et codem iure natantes
 Mergere ficedulas didicit nebulone parente.
³ Ec cana monstrante guia : cum septimus annus ¹⁰
 Transierit puero , nondum omni dente renato ,
 Barbatos licet admoveas mille inde magistros ,
 Hinc totidem , cupies lauto coenare paratu.
 Semper , et ⁴ a magna non degenerare culina.

¹⁰ b Mitem animum , et mores ¹¹ modicis erroribus
 aquos
 Præcipit , atque animos servorum , et corpora nostra
 Materia constare putat , paribusque elementis?
 An c saevire docet Rutilus , qui gaudet acerbo

* Quae etiam res praeclassa-
 turpiudine inquinant. ¹ Filius
 in his delicia emunitus ad son-
 piuum acutissimum , qui dentes
 tam gestans . Pers. Sat. 7. v. 34
² Filios , cleas , et caetera illi
 instrumenta . Vasculo oblongo ,
 quo mitabantur tesserae ,
 vel tali in tabernac : vide que
 ad Martial. epigr. 14. lib. 4. 4
 Delitatem præcipit filio ³ pro-
 coldubio crudelitatem . ¹¹ Pau-
 cissimum vitios corruptos.

Plagorum strepitu, et ¹¹ nullam ^(*) Sirena flagellis
Comparat ¹¹ Antiphates trepidi laris, ac ¹⁴ ^(*) Poly-
phemus? ²⁰
Tum felix, quoties aliquis tortore vocato
Uritur ardentि duo propter ¹⁵ linte ferro.
Quid suader juveni laetus stridore catena,
^(*) Quem mire afficiant ¹⁶ inscripta ¹⁷ ergastula, carcer
Rusticus? expectas ut non sit adultera ¹⁸ Largae ²⁵
Filia, quae nunquam maternos dicere moechos
Tam cito, nec tanto poterit contexere cursus,
Ut non ter decies ¹⁹ respiret? ^(*) conscientia matri
Virgo fuit: ²⁰ ceras nunc ²¹ haec dictante pusillas ²⁹
Impiet, et ad moechum dat ²² eisdem ferre ²³ cinaedis.
Sic natura jubet, ²⁴ velocius, et citius nos
Corrumpt ²⁵ vitiorum exempla domesticis, ²⁶ magnis
Cum subeant animos autoribus: unus et alter
Forsitan ²⁷ haec spernant juvenes, quibus arte benigna,
Et ²⁸ meliore luto fixit praecordia Titan: ³⁵
Sed reliquos ²⁹ fugienda patrum vestigia ducunt,
Et monstrata diu veteris trahit orbita culpae.
Abstineas igitur ³⁰ damnis, hujuscce etenim vel ³¹

¹² Nullus Sirenis, canunt ac-
que auditu jacundum putat, ac
flagellorum sonum. ¹³ Domus
suae carnifex, Antiphate Lestri-
gonum rege non mitior. ¹⁴ Cy-
clopum immanissimum. ¹⁵ Fur-
to subducta, vel amissa. ¹⁶ Cau-
terio iniusti servi. ¹⁷ Sat. 6. v. 180.
¹⁸ Adulterae, sic Sat. 6. v. 240.
¹⁹ Ita multi sunt, ut numerari
nequeant uno spiritu, limo si-
ne crebra respiratione. ²⁰ Ta-
bellas ad moechum. ²¹ Matre
suo exemplo praemonstrante, vel

^(*) Sirena accusativus Graecus à recto Siren. Erant autem Si-
renes tres sorores, filiae Acheloi fluminis, et Calliopes Nymphe,
quae iuxta Pelorum promontorium canthus dulcedine nautas sop-
bit, demegabant, et devorabant.
^(**) Duo hic Ulyssis socios vivos devoravit Aen. 7.
^(**) A quien agravan sobremanera los esclavos marcados con hierro.
^(**) Complice de la madre.
^(**) Let. Si te Prometheus fixit, et ex luto factus es.

Una poters ratio est, ne criminis nostra sequantur
Ex nobis geniti, quoniam dociles imitandi,
Turpibus, ac pravis, onus sumus; et ²⁹ Catilinam
Quocunque in populo vides, quocunque sub axe:
Sed nec ¹⁰ Brutus erit, Brutii nec avunculus usquam,
Nil dictu fœsun, visuque, base limina tangat,
Intra que puer est: procul hinc, procul inde ³¹ puellac ⁴⁵,
Lemonum, et cantus pernoctantis parasiti.
Maxima debetur puer reverentia: si quid
Turpe paras, nec tu pueri contemporis annos.
^(*) Sed ³² peccatum obsistat tibi filius infans.
Nam ³³ si quid dignum censoris fecerit ³³ ira,
(Quandoquidem similem tibi se non corpore tantum,
Nec vultu dederit, morum quoque filius) et cum
Omnia deterius tua per vestigia peccet,
³⁴ Corripies nimurum, et castigabis ³⁵ acerbo
Clamores: ac post haec ³⁶ tabulas mutare parabis. ⁵⁵
³⁷ Unde tibi frontem, libertatemque parentis,
Cum facias pejora senex? vacuumque cerebro
³⁸ Jampridem caput hoc ventoso cucurbita querat?
³⁹ ^(*) Hospite venturo cessabit nemo tuorum:
Verre pavimentum, nitidas ostende columnas; ⁶⁰
⁴⁰ Arida cum tota descendat aranea tela:
Hic ⁴¹ lavet argenteum, vasa ⁴² aspera tergeat alter:
Vox domini fremit instantis, virgamque tenentis.

⁴² Malos, et patriam evertere testamenti mutare, et eum ex-
coronatos, qualis fuit Catilina.
⁴³ Boni, et patrio assertores,
qualis erat M. Brutus, et Catilina
Udeensis frater Serviliæ matris
Bruti. ⁴¹ Meretrices, et para-
siti in ales, vino, et lacivis cu-
ras, cur non et sancum? ⁴⁰
canibus pernoctantes. ⁴² Ne
pecces in illius malum exemplum.
⁴³ Nota Censoris. ⁴⁴ Iron. ³⁵
⁴⁵ Alii legunt: Iaevæ argentum.
Acti increpatione. ³⁶ Tabulas ⁴³ Caclata, et signis insculpta.

^(*) Contengate, quando hayas de pecar, la presencia de tu hi-
yo infante.

^(**) Quando esperas algun huésped, ninguno de tu casa esté
vicioso.

Ergo miser trepidas , ne stercore fœda canino
Atria displicante oculis venientis amici,
Ne perfusa luto sit porticus , et tamen uno
(*) Semodio scobis haec emendat servulus unus:
Illiud non agitas, ut sanctam filius omni
Aspicias sine labo domum , vitoque carentem?
Gratum est , ** quod patriae cives , populoque dedisti, 70
Si facis , ut patrise ius idoneus , utilis agris,
Ut ilis , et bellorum , et pacis rebus agendis.
Plurimum enim intererit , quibus aribus , et quibus bunc
tu

* Moribus instinclus : b serpente Ciconia pullos
Nutrit , et inventa per devia rura lacerta: 75
** Illi éadem sumptis querunt animalia pennis.
Vultur , ** jumento , et canibus , crucibusque relictis,
Ad foetus properat , partemque cadaveris afferit:
Hinc est ergo cibus magni quoque vulturis , et se
Pascentis , propria cum jam facit arbore nidos. 80
c Sed leporum , aut capream , famulæ Jovis , et ** ge
nerosae

In saltu venantur aves , tunc preada cubili
Ponitur : inde autem , cum se matura levabit
Progenies , stimulante fame , festinat ad illam ,
Quam primum ** rupto praedam gustaverit ovo. 85
Aedificator erat Centronius , et modo ** curvo

44 Quod filium generis. * b
Malitiae , exemplo Ciconiae , et
Vulturis , an * c bonis , exemplo
Aquila , et accipitrum.
Pulli jam pennati. 46 A cada
veribus jumenti , canum , aut fu
rum in cruce pendentibus pra
dam refert vultur ad pullos ,
quem in excelsissimis rupibus ni
ficare scribit Plinius lib. 10.
cap. 6. non in arboribus , ut nos

ter hic. Atque hinc , ubi adole
cerina illi vultures , assueto illo ,
et quo prius alebantur cibo , ves
cuntur. 47 Aquilæ Jovis armi
gerae , alitvolae. 48 Accipitres.
49 Ovo exclusa , et tenella pro
genies. 50 Porta in sinu Baja
no , potius à curvo , quod Laco
nes Cajetae vocant , quam ab
Aeneac nutrice dicto. Virgil.
Aeneid. 7. Gajetta.

(*) Dimidio modio ramentorum è ligno , quod serra secatur,
decidentium : quae ramenta hispanice dicuntur Serris.

Litore Cajetae , summa nunc ** Tiburis arce,
Nunc *** Praenestinis in moribus , alta parabat
Culmina villarum , Græcis ** longeque petitis
Marmoribus viacens ** Fortunæ , atque ** Herculis ae
dem ; 90
Ut spado vinciebat Capitolia nostra ** Posides ,
Dum sic ergo ** habitat Centronius , immunit rem :
** Fregit opes , nec parva tamen mensura relicta
Partis erat , totam hanc ** turbavit filius amens ,
Dum meliore novas attulit marmore villas. 95
Quidam sortiti ** metuenterem ** sabbata patrem ,
** Nil praeter nubes , et coeli ** numen adorant;
Nec distare putant humana carne ** suillam ,
Qua pater abstinuit , mox et ** praeputia ponunt:
Romanas autem soliti contemnere leges , 100
Judicum ediscunt , et servant , ac metunt jus ,
Tradidit arcano quodcumque volumine ** Moses:
** Non monstrare vias , eadem nisi sacra colenti:
Quaesitum ad fontem solos deducere ** verpos.

5 Urbis editæ , upote in etc. Tertull. in Apologeticó , et
monte sitæ , in Sabiniis ad lapí
dem ab urbe xvi. Trivoli . 52 Sat.
3. v. 190. 53 Es Aegyptio , Nu
midia , etc. 54 Prætestæ , vel
Romæ. 55 Tibur , vel etiam
Romæ. 56 Claudi Caesaris eu
nuchus , et liberus , qui balnea
exitrix magnifica in Itono Ba
jano. 57 Extrixit audita , quæ
habitet. 58 Absumpsis , dilapi
davit. 59 Superstitione colein
tem. Ethnico. 60 Septimum quem
que diem , qui Judæis sabbatum ,
cessatio , est. 61 Quippe liger
precandum coelum suspicentes
unum tantum Deum agnoscunt
Judæi , mente sola unumque ob
renuntiam verpan , ab ipsæs lun
bris ; vide J. C. Scal. 1. 1. de
causis Lingue Latinæ. 28.

(**) Lat. Quoniam ungulam scissam habet: non ruminat autem
sus sordidus , argue coeno volutatus;

(*) Sed pater in causa , (**) cui septima quaeque fuit lux
Ignava , et partem vitas non attigit ullam. 106
Sponte tamen juvenes imitantur caetera , solam
Inviti quoque avaritiam exercere *** jubentur.
*Fallit enim *** vitium* (*) *specia *** virtutis* , et *umbra*,
Cum sit triste habitu , vultuque , et ueste severum. 110
Nec dubie tanquam frugi laudatur avarus,
Tanquam parcus homo , et rerum tutela suarum
Certa magis , quam si fortunas servet easdem
*** Hesperidum serpens , aut *** Ponticus : adde quod
hunc de
Quo loquor , egregium populus putat , atque verendum
Artificem : quippe his crescent patrimonia * fabri;
Sed crescunt quoquinque modo , majoraque fiunt
** Incude assida ; semperque ardente * camino:
Et pater ergo *** animi felicis credit avaros,
Qui mirantur opes , *** qui nulla exempla beati 120
Pauperis esse putant ; juvenes hortantur , (**) ut illam
Ire viam pergent , et eidem incumbunt sectae.
Sunt quaedam vitorum elementa , his protinus illos
Inbuit , et cogit *** minimas ediscere sordes:
Mox acquirendi docet insatiabile votum. 125
Servorum ventres *** modico castigat iniquo
Ipse quoque esuriens : neque enim omnia sustinet unquam

68 A parentibus instituuntur.
69 Avaritia , vel generilitate omni
vitium , et generaliter omni
Pervigil draco custos aureorum
molorum in horo Hesperidum
filiorum Atlantis. 72 Draco apud
Colchos in Ponto aurei vellera
a Phryxo suspensi custos. * Me
taghor a fabilli arte . 73 Sup
esse , vel , animi felices . Helice
nissus. 74 Qui neminem pau

perem judicant beatum. 75 Tri
parcas hujus , et sordidissime avari
tiae principia , et praecepta vide
a Theophrasto expressa in cha
racteribus Ethicis. παραγ
γιατος , et παραβλεψιας. 76
Cibi demensi. (**) φατνημι
τηφη. Theoph. παραβλεψια
παραγιατος.

(*) Haec adeo inficiunt , quod patribus etiam Iudeis , idem
que facie tibus nati sunt.

(**) Qui in Sabbatho ab omni opere cessabat.

(*) Cum caja de strud.

(**) Que sigan aquella vended.

(**) Lat. Avaria mensura.

Mucida *** coerulei panis consumere frusta,
Hesternum solitus medio servare *** minutal
79 Septembri , nec non differre in tempora coenae 130
Alterius *** concham , aestivi cum parte *** lacerti
** Signatum , vel dimidio , patruque siluro,
Filique sectivi numerata includere porri.
Invitatus ad haec aliquis *** de ponte (*) negabit.
Sed quo divinita haec per tormenta coactas , 135
Cum furor haud dubius , cum sit manifesta phrenzisse (**)
Interea pleno cum target sacculus ore ,
Crescit amor nummi , quantum ipsa pecunia crescit,
Et minus banc optat , qui non habet : ergo paratur
Altera villa tibi , cum rus non sufficit unum;
Et proferre libet fines : majorque videtur,
Et melior vicina seges : mercaris , et hanc , et
Arbusta , et densa montem qui canet *** oliva:
Quorum si pretio dominus non vincitur ullo,
Nocte boves macri , lassoque famelica collo 145
Armenta ad virides hujus mittuntur aristas :
Nec prius inde domum , quam tota *** novalia saevos
In ventres abeant , (**) ut credas falceibus actum.
Dicere vix possis , quam multi talia plorent,
Et quot venales *** injuria fecerit agros 150
* Sed qui sermones ? quae foedae buccina famae ?
(*) Quid nocet hoc ? inquit , *** tunicam mihi malo lu
pini,
Quam si me toto laudet vicinia pago ,
** Exigu iuris paucissima farra secantem.

77 E more. 78 Cibum è va
ris minutis concisis. 79 Quo
mense obsonia citissime corrumpuntur.
80 Sacry. 7. vers. 293.
81 Pisiculis. 82 Signo apposito
ad fraudes servorum cavendas.
83 Mendicus. Sat. 4. vers. 116.
84 Oleis floribus candidis. 85 No
valis segetes , et fructus depas
cantur macri , lassique boves.
86 Potentius , qui coegeret pa
pera vendere agros. * Objec
87 Siliquam Iapini leguminis.
Populus me sibi dedit , ut mihi plau
do. Horat. 88 Parvae messis do
minum.

(*) No acceptara el convite.

(**) Alii addunt: Ut locuples moriaris , egenti vivere sat?

(**) De manera , que parezca que las han segado.

(**) T que dexo me puede hacer a mi el que dira?

* Scilicet et morbis , et debilitate carebis,
Et iactum , et curam effugies , et tempora vitae 155
Longa tibi post haec fato meliore dabuntur,
Si tantum culti solus possederis agri ,
Quantum sub * Tatio populus Romanus arabit.
Mox etiam fractis acetate, ac ** Punica passis 160
Praelia, vel Pyrrhum immanem, gladiosque ** Molossos,
Tandem pro multis vix jugera bina dabuntur
Vulnibus, merces ea sanguinis, atque laboris:
Nullis visa unquam meritis minor , aut *** ingratiae
Curta fides patriae: saturabat ** glebulae talis 165
Patrem ipsum, turbamque casae , qua foeta jacebat
Uxor , et infantes ludebant quatuor , ** unus
** Vernula, tres ** domini : sed magnis fratribus horum
** A scrobe , vel sulco redeuntibus altera coena
Amplior , et grandes fumabant * pultibus olla. 170
Nunc modus hic ** agri nostro non sufficit horto.
Inde fere scelerum causae , nec plura venena
Miscuit, aut ferro grassatur saepius ullum
Humanae mentis vitium , quam saeva cupidio
* Indomiti censi: Nam dives qui fieri vult , 175
Et cito vult fieri. Sed quae reverentia legum?
Quis metus , aut pudor est unquam properantis avaria?
Vivite contenti casulis , et collibus istis,
O pueri , Marsus dicebat , et Hernicus olim ,
Vestinusque senex , panem quaeramus arato. 180
Qui satis est mensis ; laudans hoc 3 numina ruris,

89 Haec Posta cum irrisione.
90 Duce Sabinorum in urbis
partem a Romulo accepto. 91
Adversus Cartagenenses in Si-
cilia, Italia, Africa. 92 Epitro-
tarum regem : Molossia a pars
Epiri est. 93 Negre ingratia,
aut pars nimis videbarum patria,
qua tam bene meritis tantulum
redecoreremus mercedem. 94 Duo-
rum jugerum. Plin. 18. lib. 2. c.
95 E quibus unus, etc. 96 Ex
serua natus. 97 Fili familiis in-
genue natus. 98 Podoiendo , vel

arando. * Fiebat puis ex sequis
partibus farinae , frumenti , et
fabarum, aut hordei. Alex. ab
Alexand. cap. 11. lib. 3. Puto
autem non pane, viscerum longo
tempore Romani. Plin. lib. 18.
cap. 2. Viter. M. lib. 2. cap. 5.
99 Pris coruon fundi, id est, diuorum
jugerum. 1 Insatibiles, infiniti-
2 Italice populi. 3 Liber, et al-
ma Ceres, vestro si munere tellus
Chionium pingui glandem mata-
vit aristis.

Quo-

Quorum ope , et auxilio gratae post munus aristae
Coatingunt hominis veteris fastidia querens.
Nil * vetitum fecisse volet, quem non pudet alto
Per glaciem perone tegi , qui * summovet Euros 185
Pellibus inversis : peregrina , ignotaque nobis
Ad seculis , atque nefas , quodcumque eis , purpura ducit.
Haec illi veteres praecepta minoribus : at nunc
Post finem autumni media de nocte supinum
Clamosus juvenem pater excitat : " accipe ceras. 190
Scribe, puer , vigila, causas age , perlege 7 rubras
Majorum leges , aut * vitem posce * (*) libello.
Sed caput ** intactum buxo , naresque pilosas
Annotet , et grandes miretur " Laelius alas.
Dirue Maurorum ** attegias, castella ** Brigantum, 195
** Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus
Afferat : aut longos castrorum ferre labores
Si piget , et trepidi ** solvunt tibi cornua ventrem
Cum lituus auditu ; pares quod vendere possis
** Pluris dimidio , nec te fastidia mercis 200
Ullius subeant ablegandas ** Tiberim ultra:
Nec credas ponendum aliquid discriminis inter
Unguenta , et cōrium: ** luci bonus odor ex re

4 Nihil admittit sceleris con-
tra naturae , et patriae leges,
qui parvo contentus secundum
naturam vivit. 5 Ventorum fri-
ges depellit. 6 Tabellas cereas,
7 Pers. Sat. 5. v. 90. 8 Centu-
rionis manus qui vitem gesta-
bat, quo militi punierit. Livius,
lib. 57. Plutarch. in Galba L.
El. Plin. lib. 14. cap. 1. etc. Sat.
8. v. 247. 9 Libello supplice.
10 Pectine & lobo intactum , i.e.
imperium , ut inculus etiam stet-
nus appareas. 11 Imperator.
12 Mapala. 13 Britannorum in
septentrionali parte Albionis ins-
ulae. 14 Ut sexagonarius , et
emeritus signiferi munere, seu
opibus honoris: vide Martia-
lis epigr. 18. lib. 6. l. 15 Mus-
cili n. qui retinimentorum mea-
tus claudunt , animas per dimo-
rem intro fligente calore , et
virtute destituti laxant vincula.
Aristot. prob. et Maerol. Sat. 7.
c. 11. quo aureo imbre consper-
sum , et reprehensum introdu-
cit Dionysium Aristophanes in
Barbit. (**) 16 Dimidio pluris
quam stolidi 17 Trans Tiberim
n. suela opera , et sulphurata ,
et excoriacione excoquuntur:
vide quae ad Martial. epigr. 42.
lib. 1. b. 18 Respiciit ad notum
illud Vespanianus de vectigaliis
jotio. Sueton. Vespas. cap. 25.

(*) Memorial. (**) βαρβιτονομαχία , ranarum pugna.

M 4

Qua-

Quaibet : illa tuo sententia semper in ore
 Versetur diis , atque ipso Jove digna , ¹⁹ Poëtae: ²⁰⁵
 Unde baleat , quaerit nemo ; sed oret babere .
 Hoc monstrum vetulæ ²⁰ pueris poscentibus assem:
 Hoc discunt omnes ante alpha , et beata puellæ.
 Talibus instantem monitio quicunque parentem
 Si possum affiri : dic , ô vanissime , quis te ²¹⁰
²¹ Festinare jubet ? meliorem ²² praesto ²³ magistro
 Discipulum : securus abi , vinceris , ut Ajax
 Praeterit ²⁴ Telamonem , ut ²⁵ (*) Pelea vicit Achilles .
 Parendum est teneris : ²⁵ nondum implevera medullas
 Nativae mala nequitiae : cum pectere barbam ²¹⁵
 Cooperit , et longi mucronemadmittere ²⁶ cultri ,
 Falsus erit testis , vendet perjuria summa
 Exigua , Cereris ²⁷ tangens aramque , pedemque :
²⁸ Elatam jam crede nurum , si limina vestra
²⁹ Mortifera cum dote subit : ²⁸ quibus illa premetur
 Per somnum digitis ? nam quea terraque , marique ²²¹
 Acquirendu putes , * brevior via confreret illi .
 * Nullus enim magni sceleris labor : ²¹ hacc ego nunquam
 Mandavi , dices olim , nec talia suasi .
²³ Menti causa malae tamen est , et origo penes te . ²²⁵
 Nam quisquis magni census praecepit amorem ,
 Et ²³ laevo monitu pueros producit avaros ,

19 Ennii , ab Euripidis Bollerophonte sumpta : qui tamen hoc
 ironice dixit . ²⁰ Parvulus . Sat .
 3. 143 . ²¹ Ante annos avaritia
 filium inquinare . ²² Praestatio
 bo . ²³ Te patre , qui docuisti .
²⁴ Ut illi patres suos for-
 titudine , ita te filius tuos ava-
 ritia , nequitia , et omni scelere
 superabit . ²⁵ Vida patria non
 dum firmam aetatem nacta sunt ,
²⁶ Novaculae ad barbam radu-
 dam , id est , ubi adoleverit . ²⁷
 Jurantibus aram tangere mos e-

rat . ²⁸ Proculdubio uxorem
 suam filius tuus veneno perem-
 ptam ad fuisse effret . ²⁹ Quan-
 ta sit illi exitii causa . ³⁰ Aco-
 mito infecis , quibus si mulle-
 ris genitalia tractentur , præsen-
 tanea mos est : hoc Calpurnio
 Bestias objectit . M. Cecilius . *
 Neque enim res ardua est , per-
 petrare scelus aliquod magnum;
 præceps est ad scelus via . ³¹
 Excusat pater . ³² Respondet
 Poëta . ³³ Iniquo , in honesto .

(*) Pelea est accusativus Graecus , à recto Peleus .

Et qui per fraudes patrimonio conduplicare
 Dat libertatem , totas effudit habenas
 Curriculo : quem si revokes , subsistere nescit , ²³⁰
 Et te contemptu rapitur , metisque relictis .
 Nemo satis credit tantum delinquare , quantum
 Permittas : ²⁴ adeo indulgent ibi latius ipsi .
 Cum dicas juveni ²⁵ stultum , qui donet amico ,
 Qui paupertatem levet , attollatque , propinquui ; ²³⁵
 Et spoliare doces , et ²⁶ circumscribere , et omni
 Crimine divicias acquirere , ²⁷ quarum amor in te est ,
 Quantus erat patrie Deciorum in pectori , quantum
 Dilexit Thebas , ²⁸ si Graecia vera , ¹⁹ Menoeceus ,
²⁹ In quarum sulcis legiones dentibus anguis ²⁴⁰
 Cum clypeis nascuntur , et horrida belia capessunt
 Continuo , tanquam tuberculæ surrexerit una .
 Ergo ²⁴ ignem , cujus scintillas ipse dedisti ,
 Flagrantem late , et rapientem cuncta videtis . ²⁴⁴
 Nec tibi parcerut misero , ²⁴ trepiduimque magistrum
 In cæve magno fremitu leo toller alumnus .
 Nota Mathematicis ²⁴ genesis tua ; ^(*) sed ²⁴ grave tardas
 Expectare ²⁵ colos , morieris ²⁶ stamine nondum
 Abrupto : jam nunc obstas , et vota moraris ,
 Jam torquet juvenem longa , et ²⁷ cervina senectus . ²⁵⁰

34 Etiam ultra patris præcepta
 peccandi licentiam sibi arroga-
 bunt . ²⁸ Eum esse stultum , qui
 donet amico . ²⁶ Fraude exci-
 pera . ²⁷ Quas divirias tu amas ,
 quantum Decii pater , et filius
 patriam , qui se pro legionibus
 Romanis devorauerit . Sat . 8 . v.
 28 . ²⁸ Sat . 10 . v . 174 . ²⁹ Qui
 oraculi moniti edocuit Thebas
 Bestias objectit . M. Cecilius . *
 Neque enim res ardua est , per-
 petrare scelus aliquod magnum;
 præceps est ad scelus via . ³⁰
 gladio se transfixit . Papini . 10 .
 lib . Thebaidos , et Philostratus
 I. Icon . 1 . (*) Mylus yap et à
 filio nimis longa vissa .
 de Cadmo fabulam vidi in *Meteora* Ovid . 2 . lib . 41 Avari-
 tiae flamman . ⁴² Filius te pa-
 trem toller , ut leo magistrum
 suum Domitiani tempore . Mart .
 lib . Spectaculorum . 16 . epigram .
⁴³ Aetatis tuae longitudine ex ho-
 roscopo nativitatis tunc inquiri-
 tur a filio . *Patrois inquietus In an-*
nos Filius . Ovid . ⁴⁴ Grave erit
 filio tui expectare fatum tuum .
⁴⁵ Parcarum . ⁴⁶ Naturalis vita
 modo . ⁴⁷ Longæva , ut cervi ,
 filio nimis longa vissa .

(*) Lat . Hoc enim Divinum responsum id est , hoc oraculum , Ti-
 rescas dat . ^(*) At molestem erit filio tuo expostare , donec
 morbo , aut senectute moriaris ; ideoque te veneno occidet .

Ocyus ⁴³ Archigonus quaere, atque eme ⁴⁴ quod Mithridates
Composuit: si vis ¹⁹ aliam decerpere sicum,
Atque ⁵¹ alias tractare rosas, medicamen habendum est,
Sorbere ante cibum quod debeat, aut ⁵² pater, aut ⁵³ rex,
Monstro voluptatem egregiam, cui nulla ⁵⁴ theatra,
Nulla aquae queas praeoris ⁵⁵ pulpita lauti: 256
(*) Si spectas quanto capitatis discriminis constant
Increments domus, aerata muleta in arca
Fiscus, et ⁵⁵ ad vigilem ponendi Castora nummi,
⁵⁶ Ex quo Mars ultor galeam quoque perdidit, et res
Non potuit servare suas: ergo ⁵⁷ omnia Flora, 261
Et ⁵⁸ Cereris licet, et ⁵⁹ Cybeles ⁶⁰ aulaea reliquias;
⁶¹ Tanto maiores humana negotia ludi.
An magis oblectant animum jactata ⁶² petrauro
Corpora? ⁶³ quique solent rectum descendere funem, 265
Quam tu, ⁶⁴ Corycia semper qui puppe moraris,
Atque habitas Coro semper tollendus, et Austro

⁴³ Medicum. ⁴⁹ Antidotum.
Sat. 6. ultima linea. ⁵⁰ Alium
videre autumnum. ⁵¹ Alium vi-
dere ver, id est, in aliis an-
num vivere. ⁵² Qui malos habe-
bit filios. ⁵³ Qui malos habe-
bit subditos. ⁵⁴ Ludos scenicos.
⁵⁵ Ad templum Castoris, ex mo-
re divitium, qui theatro in
tempis deponebat soliti erant,
quasi jam securi de iis, quae
Deorum tutelarum credidissent. (*)
Id est: ⁵⁶ τοις απαντει τη χρυσα-
ραις τοις ιπλε τεμπλινις. Thu-
cydides scholiastes. ⁵⁷ Ex quo
in templo Martis comparante fue-
runt arcæ, ipsiusque Deli galea
furto surprisa: vide Marc. epi-
gram. ⁷². lib. 6. et Anthologie,

lib. 2. cap. 25. de Eutychida. ⁵⁷
Florilia. Pers. Sat. 5. 178. ⁵⁸
Ludos Cereales, vide Ang. Po-
litiani miscell. c. 85. ⁵⁹ Megal-
lesia. ⁶⁰ Sat. 6. v. 69. ⁶¹ Haec
avarorum hominum negotia, et
immodici labores ad augendam
omni modo rem, in tantum su-
perant omnia ludorum genera.
⁶² Rota, vel circulo ligneo, per
quem saltando se Jacobianum Pe-
tauristæ, Mantini, s. itaque Scen-
iles. ⁶³ (*) Funambuli. ⁶⁴ E
Cilicia. Corycus autem promon-
torium, seu mons Cilicus, in
quo antrum Coryceum, ubi o-
pimum nascetur crocum. Est et
nomen promontorii Cretæ.

(*) Si consideras quanto riesgo de perder la vida cuestan los acer-
centamientos de las casas.

(*) Lar. Mos enim antiquis erat, divitias in templis reponere?
Hispan. depositari.

(*) Votatines.

Perditus, * ac villis sacci mercator ⁶⁵ olentis?
Qui gaudes pingui antique de litora Cretæ
⁶⁶ Passum, et ⁶⁷ (*) municipis Jovis ad vexisse lagenas?
⁶⁸ Hic tamen ancipiti fingens vestigia planta 271
Victum illa mercede parat, ⁶⁹ brumamque, famemque
Illa reste caver: tu propter mille talenta,
Et centum villas temerarius: aspice portus,
Et plenum magnis trabibus mare: ⁷⁰ plus hominum est
jam 275
In pelago: veniet clasis, quocumque vocarit
Spes lucri, nec ⁷¹ Carpathium, ⁷² Getulaque tantum
Aequora transiliat, sed, longe ⁷³ Calpe relista,
Audiet Herculeo ⁷⁴ stridentem gurgite solem.
Grande operac preium est, ut tenso ⁷⁵ folle reverti 280
Inde domum possis, tumidaque superbus aluta.
⁷⁶ Oceani monstra, et ⁷⁷ juvenes vidisse marinos.
Non unus mentes agitat favor: ⁷⁸ ille ⁷⁹ sororis
In manibus vultu ⁸⁰ Eumenidum terretur, et ⁸¹ igni:
⁸² Hic ove percuesso mugire Agamemnona credit, 285

* Alii legunt à Siculis. ⁶⁵ O-
lympe mercede aliquam foctidam, qui
Ientis mercede aliquam foctidam.
66 Liquorem ex uvis ad solem
passis. *Columella* 32. l. c. 39. 67
Vinum Cretense in lagenis. Ju-
piter enim in Creta natus est, ap-
ita Sat. 4. v. 32. siluros appellat-
vit *Crispini municipi*. ⁶⁸ Fun-
ambuli tamen, et petauristæ
hos subeuntes labores, et pec-
crica, quo sibi ad vitam ne-
cessaria acquireunt: in, ut immo-
dica, et superflua, tanto tis iu-
niores, et dementior. ⁶⁹ Fri-
gius brumæ. ⁷⁰ Plures navigant
jam, quam terram colum, ⁷¹ Ex-
tremum mari mediterranei, à
Carpatho insula denominatum.
⁷² Lybica. ⁷³ Altera ex Her-
culis columnis in Hispania sita,
Abyla: hoc est, Nautæ, qui
longe post se reliquerunt Hercu-
lisi columnis, audiens in mari
Atlantico, etc. ⁷⁴ Quem Pos-
tonius nonnulli fixerunt occiden-
tem in aequore stridere, uti can-
dens ferrum in aqua. ⁷⁵ Sac-
culo è corio nummis pleno. ⁷⁶
Monstra natantia. Horat. 1. 16.
Ode 3. cete, balenæ, ⁷⁷ Ta-
tonas, et Sirenas. ⁷⁸ Orestes
est apud Euripidem. ⁷⁹ E-
lectra. ⁸⁰ Furiarum, quæ ubi
Orestes pacasset, nominavit Eu-
menides à benevolencia. Sophoc-
li in *Oedipode in Colono*. ⁸¹ Fa-
cibus. ⁸² Ajax apud Sophoc-
li captus duos boves pro
Agamemnone, et Ulysse flagellat.

Aut Ithacum : ¹³ parcat tunicus licet , atque lacernit,
²⁴ Caratoris eget , qui navem mercibus implet
 Ad summum latus , et ²⁵ tabula distinguunt unda,
 Cum sit causa mali tanti , et discriminis hujus
²⁶ Concisum argentum in titulos , faciesque minutias. ²⁹⁰
 Occurrunt nubes , et fulgura : solvite funem,
²⁷ Frumenti dominus clamat , piperisque coemptors
 Nil color hic coeli , mil ²⁸ fascia nigra minatur ,
²⁹ Aestivum tonat : infelix ac forsitan ipsa
 Nocte cadet fractis trabibus , fluctuque premetur ²⁹⁵
 Obrutus , et ³⁰ zonam laeva , morsuque tenebit.
 Sed cuius votis modo non sufficerat aurum,
 Quod ³¹ Tagus , et rutila volvit ³² Pactolus arena,
 Frigida ³³ sufficient velantes inguina panni ,
 Exiguusque cibus : mersa rate naufragus assem ³⁰⁰
 Dumi rogit , et ³⁴ picta se tempestate tuerit.
 Tantis parta malis , cura maiore , mutuque
 Servantur : misera est magni custodia census.
 Dispositis praedives ³⁵ hamis vigilare cohortem
 Servorum noctu ³⁶ Licius jubet , atronitus pro ³⁰⁵
³⁷ Electro , ³⁸ signis suis , Phrygiaque columna ,
 Atque ³⁹ ebore , et ⁴⁰ lata testudine : dolia nudi
 Non ardent ⁴¹ Cynici : si fregeris , altera fieri

⁸³ Etsi non laceret vestes mo-
 re furiosorum mercator . ⁸⁴ Tam-
 men insanus est , hominibus ve-
 ro nequam , et male sauis inter-
 dici bonis solebat , curatore da-
 to . ⁸⁵ Satyr . 12. vers . 58. ⁸⁶
 Nummi titulus , et imaginibus
 principum signati . ⁸⁷ Mercator .
⁸⁸ Atrae nubis circulus . ⁸⁹ Bre-
 vis temporis est hoc tonitru-
 quale aestivum solerit a calore .
⁹⁰ Cingulum , in quo nummi re-
 conditi , laeva manu , vel ore te-
 nebit mordicus , dum dextra di-
 rigit tabulam , cui immititur . ⁹¹
 Auriferi fluvii in Lusitanis...
^{92...} et Lydia . ⁹³ Post naustra-
 glum . ⁹⁴ Sat . 12. v . 28. ⁹⁵ Pers .
 Satyr . 1. v . 82. ⁹⁶ Uncis ferreis ,
 Tunib . 19. 23. vasa aquaria in-

telligit in promptu ad extinguen-
 da incendia , ab hama , cum ha-
 mus penitulm habeat longum ,
⁹⁷ uas ual suagae , etc. Plu-
 tarach . do animalium industria .
 et Plin . Jun . 1. ep . 10. L . nra sa-
 lutem . parva in curam II . de
 offic . Præst . Vigilum . Ut curam
 adhibeant omnes iniquitinos ad-
 monere , non negligientia aliqua
 incendiū classū causatur ; præte-
 rea ut aquam unusquisque in coe-
 naculo habeat , jucundat adamante .
⁹⁸ Divites . Sat . 2. Pers . ⁹⁹
 Poculis ex electro . ¹⁰⁰ Statua .
¹⁰¹ Sat . 11. v . 12. ¹⁰² Eadem Sat .
¹⁰³ v . 93. ¹⁰⁴ Dolia fictilia . Plin .
¹⁰⁵ 31. 1. 12. c. ¹⁰⁶ Diogenis , et alio
 rūm Cynicorum .

Cras domus , aut eadem + plumbo commissa manebit .
 Sensit Alexander , testa cum vidit in illa ¹¹⁰
⁵ Magnum habitatorem , quanto ⁶ felicior hic , qui
 Nil cuperet , quam qui ⁷ rotum sibi posceret orbem ,
 Passurus gestis aquanda pericula rebus .
⁸ Nullum numer ales , si sit prudentia ; sed re
 Nos facimus , Fortuna , edam : mensura ramen quae
 Sufficiat census , si quis me consulat , edam : ¹¹⁵
 In quantum sitis , atque fame , et frigore poscunt ,
 Quantum ⁹ Epicure , tibi parvis sufficit in hortis ,
 Quantum ¹⁰ Socratici ceperunt ¹¹ ante penates .
 Nunquam aliud natura , aliud sapientia dicit . ¹²⁰
¹¹ Acribus exemplis videor te claudere : misce
 Ergo aliquid ¹² nostris de moribus , effice ¹³ summan
 Bis septem ordinibus quam lex dignatur Othonis :
 Hoc quoque si ¹⁴ rugam trahit , extenditque labellum ,
 Sume ¹⁵ duos equites , fac tertius quadrigenita : ¹²⁵
 Si nondum implevi gremium : si panditur ultra :
 Nec Croesi fortuna unquam , nec Persica regna
 Sufficient animo , nec divitiae ¹⁶ Narcissi ,
 Indulsi Caesar cui Claudius omnia , ¹⁷ cuius
 Paruit imperiis uxorem occidere jussus . ¹³⁰

⁴ Per ferrum lationem , aut
 plumbationem , μεταβολην : e-
 rectio scitilis . ⁵ Diogenem
 affectibus maiorum . ⁶ Allud
 at illud : Alexander nisi esset
 Diogenes esse velim . ⁷ Imo plu-
 res , Sat . 10. v . 168. ⁸ Eadem ,
 Sat . 10. v . 358. ⁹ Qui horum
 coelent oleo , polenta , et aqua
 contentus , cum ipso jove de fe-
 licitate contendenter . ¹⁰ Fraga-
 libus Socratis domus . ¹¹ Ante E-
 picurum . ¹² Si te intia horum
 Irugalitatis termino conquis-
 tem . ¹³ Liberius indulge op-
 bus accumulandis , et vellificare
 divitias , quod nos hodie fac-
 mus . ¹⁴ Sat . 3. v . 154. ¹⁵ Non
 tibi arrideat , sed te cogat . ¹⁶
 Duorum equitum census octo-
 genta . H . S . ¹⁷ Libert .
 Claudi diuersimi . Sueton . Claudi .
²⁸ c . ¹⁸ Neque enim Claudio
 Messalinam uxorem quae nupsit
 Silio , Sat . 10. v . 350. intercess-
 set , nisi properasset index , de-
 latoreque adulterii , et quodam
 modo imperator caedie Narcis-
 sus . Tac . Annal . 18.

^(*) De sestertiis consule annotationis in Cornelium Nepotem à
 me in Hispanum sermonem versus , et Matriti editum anno 1775.

SATYRA XV.

Aegyptiorum superstitionem rideat; mox crudelitatem eorum exercitus narrat, quam avide quidam ex Aegyptis hostem caput disperserint, crudumque voraserint.

Quis nescit, Volusi Bithynice, * qualia demens
Aegyptius portente colat? Crocodilos adorat
Pars haec: illa pavet saturam serpentibus. Ibi
Effugies, sacri nitens aurea, Cercopicheci,
+ Dimidio magicae resonant ubi Memnone chordae,
Atque vetus Thebae centum jacet obruta portis.
Ilic coeruleos, hic piscem fluminis, illie

* (*) Dabrosi uires manusq[ue]nt,
nixus, a[n]t[er]p[re]t, d[omi]n[u]s: xlvi[us],
isidor[us] nati legatus: xvii[us],
pars mōti cerne corruerat) solis
Orientis radis ita sonum
vocalem citharae edebat, magica
(ut credimus) artus. (*6) an[ti]p[re]t
magis p[ro]p[ter]e at. (*3) i[n] d[omi]no i[n]
Magis, etc. t[em]p[or]e p[re]p[ar]ato i[n] M[er]i-
dori, i[n] r[ati]o[n]e i[n] r[ati]o[n]e i[n] M[er]i-
dori. etc. ne p[er]miseris i[n] r[ati]o[n]e
p[er]d[er]e i[n] p[er]f[ect]io[n]e. Diod. Sic. 1. 1. (*4)
O: p[er]uasi n[on]d[omi]ni, etc. (*5)
Iudei d[omi]ni fortis non ibi, q[ui] i[n]
l[oc]u[n]tis i[n] q[ui]t[er]e. q[ui] i[n] l[oc]u[n]tis, q[ui]
l[oc]u[n]tis. Lucian, i[n]uersus, et Pomp.
Mela, 1. 1 Superstitiones venerantur;
vide Diod. Sic. 1. 1. 2 Avenir
Ciconias similes, quae angues,
et locustas vorat, atque hinc
Aegyptius numinis loco est. Plin.
28. cap. 10. lib. 3 Simiae, cau-
dateae, sacrae, et pro Deo ha-

bitae. 4 Ubi dimidia pars Col-
lossi sacer Monimmonis (altera n[on]
pars mōti cerne corruerat) solis
Orientis radis ita sonum
vocalem citharae edebat, magica
(ut credimus) artus. (*6) an[ti]p[re]t
magis p[ro]p[ter]e at. (*3) i[n] d[omi]no i[n]
Magis, etc. t[em]p[or]e p[re]p[ar]ato i[n] M[er]i-
dori, i[n] r[ati]o[n]e i[n] r[ati]o[n]e i[n] M[er]i-
dori. etc. ne p[er]miseris i[n] r[ati]o[n]e
p[er]d[er]e i[n] p[er]f[ect]io[n]e. Diod. Sic. 1. 1. (*4)
O: p[er]uasi n[on]d[omi]ni, etc. (*5)
Iudei d[omi]ni fortis non ibi, q[ui] i[n]
l[oc]u[n]tis i[n] q[ui]t[er]e. q[ui] i[n] l[oc]u[n]tis, q[ui]
l[oc]u[n]tis. Lucian, i[n]uersus, et Pomp.
Mela, 1. 1 Superstitiones venerantur;
vide Diod. Sic. 1. 1. 2 Avenir
Ciconias similes, quae angues,
et locustas vorat, atque hinc
Aegyptius numinis loco est. Plin.
28. cap. 10. lib. 3 Simiae, cau-
dateae, sacrae, et pro Deo ha-

(*) Lat. Colunt quidem crocodilos, canes, felcs, lupos, aves,
ibides, accipitres; pescum, etc.

(*) Lat. De Astrologia.

(*) Lat. Apium in Memphis, etc. Hiricum in Menderi, Croco-
dilum in Maeotidi palude.

(*) Lat. Populi pulchri.

(*) Lat. Intus nitem erat, quem quaequeris Deum, simia, ibis,
hircus, felcs. (*6) Lat. Imagines
hircus. (*7) Lat. Anabunt mirum illum Memnonem sonantem ad placen-
tem solem. (*8) Lat. Centum portarunt.

(*) Lat. Ad apides mortem morsu inferentes apti.

Op-

SATYRA XV.

191

Oppida tota, * canem venerantur, nemo¹ Diana;
Porrum, et cepe nefas violare, ac frangere mortu.
O sanctas gentes, quibus haec nascuntur in hortis¹⁰
Numina! ¹⁰ lanatis animalibus abstinet omnis
Mensa: nefas illic¹¹ foetum jugulare capillae.
Carnibus humanis vesci licet: at tonito cum
Tale super coenam facinus narraret Ulysses
“Alcinoo; bilem, aut risum fortasse¹² quibusdam¹³
Moverat, ut mendax¹⁴ arctalogus: ¹⁵ in mare nemo
Hunc abicit, saeva dignum, ¹⁶ veraque Charybdi,
Fingentem¹⁷ immanes Laestrygonas, et Cyclopas?
Nam¹⁸ citius Scyllam, vel¹⁹ concurrentia saxa
Cyanes, ²⁰ plenos et tempestatis utres
Crediderim, aut tenui¹¹ percussum verbere Circes,
Et cum remigibus grunisse Epenora porcis.
“Tunc vani capitis populum Phaeaca putavit?
Si aliquis merito nondum ebrius, et minimum qui
De²¹ Corycrae temetum deduxerat urna:

7 Anubin. Sat. 6. 533. 8 Quae
tamen canum, et venationis prac-
ses est in urbe tamen Babus²²
colli ex usus Herodot. 2. lib.
9 Quod crescent, et minuent
vice habeat. Lumen contraria;
et alias abstinentiae, et conse-
quentia frumentorum rationes, vi-
de apud Diod. Sic. 1. 1. 10 Ovi-
bus. 11 Herodot. 12 Reg. Phae-
acis id est, Corycrae, apud quem
labores suos narraverat facta U-
lyssem Homerus Odys. 7. 8. 9.
13 E Phaeacibus ambucumbentibus.
14 Piacentia narrans, ab aperte,
gratus, et (*) Lat. et Turn. 10.
12. Casabonus tamen ad Sueco-
nii August. cap. 74. arctalogos
exponit, parasitos Philosophos,
et quos Seneca epist. 29. voca-
vit circulatores Philosophos, qui
in convivis laitorum, quae fre-
quentabant, de virtutibus, et
vitibus disceptabant, qualem Au-

(*) Lat. dico. (*2) Lat. Hominum devoratores.

So-

Solus enim hoc Itha^{cus} ¹⁴ nullo sub teste canebat.
 Nos miranda quidem, sed nuper consule ¹⁵ junio,
 Gesta super ¹⁶ calidae referemus moenia ¹⁷ Copti;
 Nos vulgi scelus, et cunctis graviora ¹⁸ cothurnis:
 Nam scelus ¹⁹ à Pyrrha, quanquam omnia ²⁰ syrmata vol-
 vas, ²¹
 Nullus apud tragicos populus facit: accipe nostro
 Dira quod exemplum feritas produxerit aeo,
 Inter finitimos vetus, atque antiqua similitas,
 Immortale odium, et nunquam sanabile vulnus
 Ardet adhuc, ²² Ombos, et ²³ Tentry: summus utrim-
 que ²⁴
 Inde furor vulgo, quod numina vicinorum
 Odit uterque locus, quem solos credat habendos
 Esse Deos, quos ipse colit: sed tempore festo
²⁵ Alterius populi rapienda ²⁶ occasio, cunctis
 Visa ²⁷ inimicorum primoribus, ac ducibus, ne
²⁸ Laetum, hilaremque diem, ne magnae gaudia coenae
 Sentiret positis ad templa, et compita mensis,
²⁹ Pervigilique thoro, quem nocte, ac luce jacentem
 Septimus interea sol inventit: horrida sane
³⁰ Aegyptus! sed luxuria, quantum ipse notavi, ⁴⁵
 Barbara famoso non cedit turba ³¹ Canopo.
 Adde, quod et facilis Victoria de ³² madidis, et
 Blasis, atque mero titubantibus: inde virorum
 Saltatus ³³ nigro tibicine, qualiacunque
 Unguenta, et flores, multaque in fronte corona: ⁵⁰

24 Ut qui solus enataverit,
 Junio Sabino, qui Cos, cum
 Domitiano A. V. 816, *Synecpho-*
nensis. 25 Quae Tropico subja-
 cet. 26 Communis Arabum, et
 Aegyptiorum empiri. 27 Tra-
 goedis cothurnalis. 28 A dilu-
 vio. 29 Tragoedias, S. 8. 229.
 30 Immortale odium ardet inter
 finitimas Aegypti urbes. *Ombos*
 (sic enim malo legere cum Or-
 tellio) cuius urbis incola croco-
 dima collunt, et... 31... Ten-
 try civitatem Aegypti, ubi cro-

codilus interficitur, accipiter co-
 litur. 32 Omborum. 33 Aggre-
 diendi, et comprehendendi. 34
 Tentrytarum. 35 Eosum. 36
 Septem dierum, ac noctium epu-
 lis, ac vigiliis celebrato. 37
 Haec pars Aegypti, in qua ego
 sum, vel, in qua Omnis, et
 Tentry sita sunt. 38 N. quissi-
 mac civitatem qui Scarpidis tem-
 plum; vide Sat. 1. V. 26. 39 De
 Ombi incolis ebris. 40 Arabi,
 Aethiopi,

Hinc

¹⁴ Hinc jejunum odium; sed iugula prima sonare
 Incipiunt animis ardentibus: ¹⁵ haec tuba rixae,
 Dehinc clamore pari concurritur, et vice teli
 Sacvit nuda manus: paucae sine vulnere malae,
 Vix cuiquam, aut nulli toto certamine nasus ¹⁶
 Integer: aspiceres jam cuncta per agmina vultus
 Dimidios, ¹⁷ alias facies, et hianta rupis
 Ossa genis, plenos oculorum sanguine pugnos.
 Ludere se credunt ipsi tamen, et pueriles
 Exercere acies, ¹⁸ quod nulla cadavera calcent.
 Et sane ¹⁹ quo tot rixantis milia turbae,
 Si vivunt omnes? ergo acrior impetus, et jam
 Saxa inclinatis per humum quæsita lacratis ²⁰
 Incipiunt torquere, ²¹ domestica seditione
 Tela: nec ²² hunc lapidem, qualis ²³ et Turnus, ²⁴ et
 Ajax, ²⁵
 Et quo ²⁶ Tydides percussit pondere coxam
 Aeneae; sed quem valeant emittere dextræ,
 Illis dissimiles, et nostro tempore natae.
²⁷ Nam genus hoc vivo jam decrescebat Homero.
 Terra malos bonines nunc educat, atque pusilios. ²⁸
 Ergo Deus quicunque asperxit, ²⁹ ridet, et odit.
³⁰ A diverticulo repetatur fabula: postquam
 Subsidiis aucti, ³¹ pars altera promere ferrum

41 A Tentrytis. 42 Jurgia
 pro tubis suis, quæ animos utriques acuant. ³² Facies trun-
 catas, crux, et vulneribus ira-
 immutatas, ut non agnoscas eas-
 dem esse. 43 Quandiu nemini
 nem interfectum perspicuum, 44
 Quorsum vero bacæ pietra sin-
 caede. 45 Seditionis ad manum.
 Jamque facies, et sara violas.
 Aeneid. Virg. 1. 46 Non quan-
 tum olim. 47 Aeneid. 12. Ne
 zum circumspicit ingens, &c. 48

Iliad. 5. (*) λόγια πάντα, τρίπ-
 κύοντι πάγας τι. 49 Iliad. 7.
 (**) ἡ οἰκεῖα πάθη πάχει
 Τυδίδης πάγας τι. 50 Quid
 ei ipse Homerus de suo tem-
 pore fatetur, (**) εἰ δέ δι-
 δεις φίγιοι οἰστοί βρέσται,
 Ibid. meminit et Plin. 7. 1. 16. c.
 51 Ridet pusillus, ostendit ma-
 los. 52 A digressu mœnula rever-
 tamur ad historiam pugnae.

(*) *Lai.* Sexum nigrum, aspernum, ingentemque.(**) *Lai.* Lapidem autem cepit manus Tydides, magnum opus.(**) *Lai.* Quod non duo viri ferrent, quales nunc mortales

sunt.

Audet, et infestis pugnâ instaurare sagittis:
Terga fugae celeri umbrosa¹⁵ Tentyra palmae.
Qui vicina colunt umbrose¹⁶ Tentyra palmae.
Labitur hic quidam, nimia formidine cursum
Præcipitans, capiturque: ast illum in plurima sectum
Frusta, ac particulas, ut multis mortuus unus
Sufficeret, totum corrosis ossibus edit⁸⁰
Victrix turba: nec ardenti decoxit aheno,
Aut veribus: longum usque adeo; tardumque putavit
Expectare focos, contenta cadavere crudo.
Hinc gaudent libet, quod non violaverit ignem,
Quem summa coeli¹⁷ raptum de parte Prometheus⁸⁵
Donavit terris: elementa gratorum, ¹⁸ et te
Exultare reor: sed qui mordere cadaver
Sustinuit, nihil unquam hac carne libertius edit:
Nam scelere in tanto ne queras, et dubites, an
Prima volupたtem gula senserit; ultimus autem,⁹⁰
Qui stetit absumpto iam toto corpore, ductus
Per terram digitis, aliquid de sanguine gustat.
¹⁹ Vascones, ut fama est, alimentis talibus usi
Produxere animas; sed res diversa, sed illuc
²⁰ Fortunae invidia est, bellorumque ultima, casus⁹⁵
Extremi, longae dira obsidionis egestas.
Hujus enim, quod nunc agitur, miserabile debet
Exemplum esse cibi: sicut²¹ modo dicta mihi gens,
Post omnes herbas, post cuncta animalia, quicquid

²² Temyrith, ²³ Accusatō plurali, ²⁴ Surreptum Jovi
Prometheo in concava ferula,
²⁵ Te, o ignis, tibi, vel, te, o
Volusi igni granulari credo: qui
tam infandi sceleris non fuerit
violatus, ²⁶ sed misericordia per
inquit Persa ille in
epigr. Diomed. Anthol. lib. 3.
cap. 15. Persae n. et Chaldei ignem
venerabantur inter summum
numina, ut et aquam, tanquam

rerum principia. Ab his per Tro-
janos perpetuum ille ignis Veste
sacerflatus ad Romanos. ²⁷ Ga-
laguris urbs Vasconum populi,
Hispanie Citerior, ad Galliu-
m, et Britannicum Oceanum
a Pompejo, et Metello obessa,
nihil non dumit, et in fame mi-
serum experita est. Luc. Flor. p.
lib. 22. c. Valer. Max. 7. l. 6. c.
Oros. 5. l. 23. c. 58 Non mat-
rare, aut morum. ²⁹ Vascones.

(C) Lat. Ne inficias ignem super me.

Hic

Cogebat³⁰ vacui ventris furor, hostibus ipsis¹⁰⁰
Pallorem, ac maciem, et³¹ tenus miserantibus artus,
Membra aliena fame lacerabant, ³² esse parati
Et sua: quisnam hominum veniam dare, quisve Deorum
Viribus abuerit dira, atque immania passis,
Et quibus ipsorum poterant ignoscere manes,¹⁰⁵
Quorum corporibus vescabantur melius nos
Zenonis praecepta monent, nec enim omnia, quedam
Pro vita facienda putat: ³³ sed Cantaber unde
Stoicus, antiqui præsertim aetate³⁴ Metelli
Nunc totus³⁵ Grajas, nostrasque habet orbis³⁶ Athenas.
Gallia causidicos docuit facunda Britannos,¹¹⁰
De conduceo loquitur jam rhetore³⁷ Thule.
Nobilis illa tamen³⁸ populus, quem diximus, et par
Virtute, atque fide: sed major clade³⁹ Saguntus
Tale quid excusat: ⁴⁰ Mocotide saevior ara¹¹⁵
Aegyptus: quippe illa nefandi Taurica sacri
Inventrix homines⁴¹ (ut jam quae carmina radunt,
Digna fide credas) tamen immolat,⁴² ulterius nil
Aut gravius cultro timer hostia: quis modo casus
Impulit hos? quae tanta fames, infestaque⁴³ vallo¹²⁰
Arma coegerunt, tam detestabile monstrum
Audere? anne aliam terra⁴⁴ Memphite sicca

⁴⁵ Fames. ⁴⁶ Ex i media. ⁴⁷ Edere. ⁴⁸ Viris tam fortibus,
legit et urbibus. ⁴⁹ Stoicæ
disciplinae patris, qui docto omnia
pro vita non esse facienda.
⁵⁰ Unde vero Stoicum hoc no-
num haberent nudes illi Canta-
beri? ⁵¹ Hinc autem se in
Galliam, transulentes Vascones,
qui hodie Gascones. ⁵² Q. Me-
telli Pili a Sulla dictatore contra
Sertorium in Lusitaniam, et Cel-
tiberiam missi, cui posset adduc-
tus a Senni fuit Pompeius Luc.
Flor. 5. l. aa. c. ⁵³ Graecos,
et Romanas litteras, atque philo-
sophiam. ⁵⁴ Sat., vers. 47.
⁵⁵ Oceanum septentrionalis insula
supra Orcadas. ⁵⁶ Vascone.

⁵⁷ Civitas ultra Iberum in Hispania
Romana soela, ab Annibalo
expugnata. ⁵⁸ Monriedo. ⁵⁹ Cuius
cives, licet humanis vescerentur
caribus, excusandis sunt, huc ob-
sistione, constanti hinc adducti,
sed Aegypti, etc. ⁶⁰ Ara Thauri-
cae Diana in Scythia ad Moco-
tide lacum, in qua vivi immola-
bantur hospiti. Diod. Sic. 4.
lib. 3. c. ⁶¹ Illa a Poëtis decan-
tata posse vera esse, cum multa
videamus limmaniora fieri in Ae-
gypto. ⁶² Non timet ne edatur
qui immolatur. ⁶³ Obsidione.
⁶⁴ Aegyptia. Memphis enim nomi-
nibus Aegypti civitas, Gran Cay-

(C) Los Vizcainos.

N 2

In-

78 Invidiam facerent nolenti surgere Nilum, non inundantem siccum Aegyptum, quam hoc, quod sunxit Busiridi Thrasus. 79 Sat. 8. v. 249. 80 Popul. Galliae Celticae, Armorici. 81 Sat. 2. vers. 1. 82 Popul. Scythaiae, Virg. Pictique Agathys. 83 Tentyritarum Aegyptiorum. 84 Testacis navicularis. 85 Misericordia. 86 Tutorum, qui decepit pupillum. 87 Ambiguum vultum, puerus sit, an puella. 88 Infantes ante natos dentes defuncti, non comburuntur. Plutarch. in consolatoria ad uxorem, sed reconcluentur in sugrundario. 89 Quis bonus non conget sibi accidere posse, quod alter accipit. 90 Castus, et plus, qui enim currentes factem inuenientem tenetane, elingebant, ut integerim ad sacra Cereris. Sat. 6. v. 50, quem se, vel suo esse vulnus, Cereris sacerdos. 91 Fecunditas

Tantum ⁷⁸ animas, nobis ⁷⁹ animum quoque, mutuus ut nos
 Affectus petere auxilium, et praestare juberet, 150
 Dispersos trahere in populum, ⁸⁰ migrare vetusto
 De nemore, et ⁸¹ proavis habitatas linquere sylvas,
 Aedificare domos, laribus conjugere nostris
 Tectum alium, tutos vicino limine somnos
 Ut collata daret fiducia, protegere armis
 Lapsum, aut ingenti nutantem vulnere civem,
 Communis dare signa tuba, defendier iisdem
 Turribus, atque una portarum clave teneri.
 Sed iam serpentum major concordia : parcit
⁸² Cognitis maculis similis feru : quando leoni
 Fortior eripuit vitam leo ? quo nemore unquam
 Expiravit aper majoris dentibus apri ?
 Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem
 Perpetuam : saevis inter se convenit uris.
 Ast homini ferrum lethale incude nefanda. 165
 Produxisse parum est, cum ⁸³ rastra, et sarcula tantum
 Assueti coquere, et ⁸⁴ marris, ac ⁸⁵ vomere lassi
 Nescierint primi gladios excudere fabri.
 Aspicimus ⁸⁶ populos, quorum non sufficit irae
 Occidisse aliquem ; sed pectora, brachia, vultum 170
 Crediderint genus esse cibi: quid diceret ergo,
 Vel ⁸⁷ quo non fugeret, si nunc haec monstra videret,
 Pythagoras ⁸⁸ cunctis animalibus abstinuit qui,

92 Vegetativas, et sensitivas, 93 Rationem, mentem. 94 Reclinare sylvas, in quibus primi homines vivebant, atque domos, et oppida condere. Haec omnia, quae Aristot. Cic. Horat. aliquis acceptus referunt orationi, et eloquio, coquus Atheniensis tribuit coquinariæ, referente Athenaeo, lib. 14. cap. 13. nec ab arte sua recessit, ut ajunt.
 95 Pardus, et Lynx parcit pardis, et lynclibus. 96 Instrumenta rustica sunt. 97 Tentyritas. 98 Ne videret. 99 Ne injuriam faceret humanae anima, quae per C^om^on^os^oμ^oχ^oστ^oν, quam ille somnivit, in bruta migrasse posset.

C^om^on^os^oμ^oχ^oστ^oν est transmigratio animalium ex uno in aliud corpus, à μηλα, trans, et μψηλων, animo, viciis.

Tanquam homine, et ventri indulxit non omne legumen.

¹ Fabis quippe abstinuisse fertur. ^(*) ipsi sicut, nai bau- pugnū aulū à pho. apud Pythag, apud Luc. bīus sp̄rāt, illi tamē usum esse Aristoxenus scriptis, ut refertur a Gellio.

^(*) Lat. Sacrae fabiae sunt, et miranda earum natura. Primum enim omne semen sunt: et si quam exquisitam fabiam, quae adhuc vitudis sit, videbis virilibus testiculis similem naturam: coctam autem si immisceris in lunaticam noctibus certis, eadem facies. Ita Pythagoras pro charis fabis verba faciebat.

SATYRA XVI.

Militiae commoda, et privilegia dum ironice laudat, nimiam militum insolentiam taxat. Satyram hanc plerique Juvenali abjudicant.

Quis numerare queat felicis praemia, Galle,
Militiae? nam, si subeantur prospera castra,
Me pavidum excipiet tyronum porta secundo
Sidere: plus etenim fati valer hora benigni,
Quam si nos? (*) Veneri commendet epistola Marti,
Et Samia genitrix que delectatur arena.
Commoda tractemus primum communia, quorum
Haud minimum illud erit, ne te pulsare togatus
Audeat: immo etsi pulseret, dissimulet, nec
Audeat: excusos praetori ostendere dentes,
Et nigram in facie tumidis livoribus offam,
Atque oculos medico? nil promitteente relictos.

¹ Si mihi militiae stipendia Samo insula arenosa maris Jo-
auspicianti benigna affluerint con-
statio, non dubitem etiam a
piero omnem in castis acetatum
degeri. ² Marti dilectas, ³ Ju-
no Martis mater, quae gaudet

^(*) Venus Marti chara, quam cum eo concubentem depre-
hendit maritus Vulcanus.

Bar-

SATYRA XVI.

¹ Bardiacus iudex datur haec punire? volenti, Colceus, et grandes magna¹⁰ ad subsellia¹¹ suras, Legibus antiquis castrorum, et ¹² more Camilli Servato, miles no vallum litiget extra, Et procul a signis: justissima Centurionum Cognitio est igitur de milite, nec mihi deerit Ultio, ¹³ (*) si justae defertur causa querelae Tota cohors tamen est inimica, omnesque ¹⁴ manipli Consensu magno¹⁵ officiant: ¹⁶ curabitur, ut sic ¹⁷ Vindicta gravior, quam¹⁸ injuria: ¹⁹ dignum erit ergo Declamatorius Mutinensis corde Vagelli, Cum ²⁰ duo crura habeas, offendere tot caligatos, ²¹ Millia clavorum: ²² quis tam procul absit ab urbe? Praeterea quis tam²³ (*) Pylades, ²⁴ molem aggeris ultra Ut veniat? lacrymae siccent protinus, et se ²⁵ Excusaturos non solicitemus amicos. Da testem, iudex quem dixerit: audeat ille Nescio quis, ²⁶ pugnos vidit qui, dicere, ²⁷ vidi, Et ²⁸ credam dignum barba, dignumque capillis Majorum, citius falsum producere testem Contra ²⁹ paganum possis, quam vera loquentem Contra fortunam armati, contraque pudorem Praemia nunc alia, arque alia emolumenta notemus ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

^(*) Si la guerra es fundada, ^(a) Nota horum concertatio, cum ultra pro altero mori contendere.

^(*) Si la guerra es fundada, ^(a) Nota horum concertatio, cum ultra pro altero mori contendere.

Improbos , aut campum¹¹ mihi si vicinus ademittat
 Aut¹² sacrum effudit medio de limite¹³ saxum,
 Quod mea cum vetulo coluit puls annua libo:
 Debitor aut sumptos pergit non reddere nummos, 40
 Vana supervacui dicens chirographa ligni:
 Expectandus erit , qui lites inchoet ,¹⁵ annus
 Totius populi : (*) sed tunc quoque mille ferenda
 Taedia , mille morae , toties¹⁶ subsellia tantum
 Sternuntur , jam facundo¹⁷ ponente lacernas 45
 Caeditio , et Fusco jam¹⁸ micturiente , parati
 Digradimur , lentaque fori pugnamus¹⁹ arena,
 Ast²⁰ illis , quos arma tegunt , et balteus ambit,
 Quod placitum est illis praestatur tempus agendi,
 Nec res atteritur longo²¹ sufflamine litis,
 Solis praeterea²² testandi militibus jus 50
 Vivo patre datur : nam , que sunt parta labore
 Militiae , placuit non esse in corpore census ,
 Omne tener cuius regimen patet : ergo²³ Coranum
 Signorum comitem , castrorumque²⁴ aera merentem ,⁵⁵
 Quamvis jam tremulus²⁵ capit pater: hunc labor aequus
 Provehit , et pulchro reddit sua dona labori.
 Ipsius certe ducis hoc referre videtur ,
 Ut qui fortis erit , sit felicissimus idem ,
 Ut laeti phaleri omaea , et²⁶ torquibus omnes. 60

31 Togato . 32 Agri limitem , ut
 quem loco movere exercendum
 erat , nec ipsi Jovi cad. item
 erat , nec in Terminali sa-
 crum , nec ipse Jovi cad. item
 33 pro quod quozemis Jovi
 Terminali puto , et libi sacrificii
 cahama . 34 Sat . 35 137 . id m 192-
 annis . 35 Annis certe tempus quo
 conviviant judices , et foras po-
 poli causae agi incipiunt . Vile
 P'chae Adversar . c. 20 . 36 Sub-
 sel in tribunorum , et quaestoriorum
 ad iudicium sternuntur : et moventur
 causa ; sed nihil promoventur .
 37 Agenio , vel spectando
 defatigato . 38 Mictum exente,
 ut haec mora : vide Maer . 3 . Satur .
 36 . c. 3 . dux sette preceps . 38 usq.

(*) dicit ann . totoce nay que aqua uari mil en lados , mil demoras .

D. Junii Juvenalis finis.

A U L I PERSII FLACCI SATYRAE SEX.

I Vates . II Vota . III Ignavus . IV Princeps .
 V Liber . VI Avarus .